

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 2.2.2016 г.
COM(2016) 42 final

2016/0021 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

за сключване на Конвенцията Минамата относно живака

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

Конвенцията Минамата относно живака (наричана по-долу „Конвенцията Минамата“ „или „Конвенцията“), сключена под егидата на Програмата на ООН за околната среда (UNEP) е основната международна правна рамка, засягаща сътрудничеството и мерките за контрол и ограничаване на използването и антропогенните емисии на живак и живачни съединения във въздуха, водата и почвата.

Живакът е признат за глобална заплаха за човешкото здраве и околната среда. Експозицията на високи нива на живак, включително чрез консумация на заразени риба и морски храни, може да причини увреждане на мозъка, белите дробове, бъбреците и имунната система. Живакът се характеризира с трансграничния си характер, тъй като емисиите могат да бъдат пренасяни по въздух и вода на хиляди километри от мястото на възникването им. В ЕС се счита, че между 40 % и 80 % от общото отлагане на живак произхожда от трети страни, включително голяма част от Източна и Югоизточна Азия.

Конвенцията бе приета и открита за подписване на конференция на пълномощните представители в Кумамото (Япония) през октомври 2013 г. На 10 октомври 2013 г. Конвенцията Минамата бе подписана от Европейския съюз и двадесет и една държави членки, на 24 септември 2014 г. — от Хърватия, Кипър, Латвия и Полша и на 8 октомври 2014 г. — от Малта¹.

Конвенцията разглежда целия жизнен цикъл на живака с цел да се защитят човешкото здраве и околната среда. Тя определя ограничения за първичен добив на живак и международната търговия с него, забранява производството, вноса и износа на широка гама от продукти с добавен живак, предвижда забрани или условия на работа за няколко производствени процеса, в които се използва живак, и призовава за възпрепятстване на новите видове употреба на живак в продукти и промишлени процеси. Освен това Конвенцията предвижда мерки, които да бъдат взети за намаляване на емисиите на живак от ръчния и дребномащабния добив на злато (наричан по-нататък „ASGM“) и от масштабните промишлени дейности, включително чрез използването на най-добри налични техники. Също така, по нея се изисква временното съхранение на живака и управлението на отпадъците от живак да се извършват по екологосъобразен начин.

През последните 10 години в ЕС е постигнат значителен напредък в решаването на проблемите с живака във вътрешен план като следствие от приемането през 2005 г. на стратегията на Общността относно живака (наричана по-долу „стратегията“)², подкрепена от Съвета на Европейския съюз³ и Европейския парламент⁴. Стратегията се състои от 20 действия, насочени към намаляване на емисиите на живак и намаляване на предлагането и търсенето на живак. В нея се подчертава трансграничният характер на

¹ Въпреки че Естония и Португалия не са подписали Конвенцията, те изразиха своя ангажимент да я ратифицират.

² Съобщение на Комисията до Съвета и до Европейския парламент от 28 януари 2005 г. „Стратегия на Общността относно живака“, COM(2005) 20 окончателен.

³ Заключение на Съвета „Относно стратегията на Общността относно живака“, 2670-то заседание на Съвета по околна среда, 24.6.2005 г.

⁴ Резолюция на Европейския парламент относно стратегията на Общността относно живака, P6_TA(2006)0078, 14.3.2006 г.

емисиите на живак и необходимостта от действия на глобално равнище, като седем от действията в нея са насочени към необходимостта от подкрепа и насърчаване на международни дейности. В прегледа на стратегията през 2010 г.⁵ се припомня, че експозицията на околната среда и отделните лица в ЕС не може да бъде намалена до приемливо ниво единствено чрез вътрешни политики и че следователно са необходими координирани международни действия за ефективно решаване на проблема с живака. Подобно на първоначалната стратегия от 2005 г., този преглед също беше подкрепен от Съвета на Европейския съюз⁶, който отново потвърди необходимостта да се сведат до минимум и, където е осъществимо, да се премахнат глобалните антропогенни емисии на живак във въздуха, водата и почвата, като за тази цел е необходимо ЕС да увеличи международните си усилия за намаляване на емисиите и експозицията на живак в световен мащаб.

Като се има предвид, че през 2009 г. Управителният съвет на Програмата на ООН за околната среда стартира международната процедура на разработване на глобален правно обвързващ инструмент, с Решение на Съвета от 6 декември 2010 г. Съюзът беше оправомощен да вземе участие в тази процедура⁷. ЕС играе важна роля не само за насърчаването на такива преговори, но и за повлияване на резултата от тях в рамките на шестте заседания на междуправителствения комитет за преговори (2010—2014 г.).

Успоредно с настоящото предложение за решение, Комисията представи предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за транспониране на ограничения брой разпоредби на Конвенцията, които все още не са въведени в законодателството на ЕС и които са установени в доклада за оценка на въздействието, придружаващ настоящото предложение⁸.

В съответствие с член 30 от Конвенцията Минамата същата подлежи на ратифициране, приемане или одобрение от държавите и от регионалните организации за икономическа интеграция.

Депозирането на инструментите за ратификация, приемане или одобряване на Конвенцията Минамата от Европейския съюз и неговите държави членки следва да се извърши колективно и по координиран начин, така че да се гарантира, доколкото е възможно, че конвенцията влиза в сила едновременно както за ЕС, така и за неговите държави членки.

С оглед на гореизложеното е целесъобразно Европейският съюз да одобри конвенцията.

⁵ Съобщение на Комисията до Европейския парламент и до Съвета от 7 декември 2010 г. „Преглед на стратегията на Общността относно живака“, COM(2010) 723 окончателен.

⁶ Заключение на Съвета „Преглед на стратегията на Общността относно живака“, 3075-то заседание на Съвета по околна среда, 14.3.2011 г.

⁷ Решение на Съвета относно участието на Европейския съюз в преговорите за правно обвързващ инструмент относно живака във връзка с Решение 25/5 на Управителния съвет на Програмата на ООН за околната среда (UNEP), 6 декември 2010 г., 16632/10.

⁸ Работен документ на службите на Комисията, оценка на въздействието, придружаваща документите „Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно живака и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1102/2008“ и „Предложение за решение на Съвета за сключване на Конвенцията Минамата относно живака“, SWD [2016] 17 final.

Текстът на Конвенцията Минамата е приложен към настоящото решение.

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

за сключване на Конвенцията Минамата относно живака

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз и по-специално член 192, параграф 1, във връзка с член 218, параграф 6, буква а) от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като взе предвид одобрението на Европейския парламент,

като има предвид, че:

- (1) В съответствие с Решение на Съвета от 23 септември 2013 г.⁹ Конвенцията Минамата относно живака („Конвенцията“) беше подписана на 10 октомври 2013 г. от Съюза, при условие че бъде сключена на по-късна дата.
- (2) Конвенцията относно живака бе приета в Женева на 19 януари 2013 г. С конвенцията се въвежда рамка за контрол и ограничаване на употребата и на антропогенните емисии и изпускания на живак и живачни съединения във въздуха, водата и почвата с цел да се защитят човешкото здраве и околната среда.
- (3) Живакът е вещество, характеризиращо се с трансграничното си естество. Следователно са необходими действия от международен мащаб, за да се осигури защитата на лицата и на околната среда в рамките на Съюза, в допълнение на мерките с вътрешен характер.
- (4) Седмата програма за действие за околната среда¹⁰ определя дългосрочната цел за нетоксична околна среда и за тази цел в нея се посочва, че са необходими действия, за да се гарантира свеждане до минимум на значителните неблагоприятни последици от химикалите върху здравето на човека и околната среда до 2020 г.

⁹ Решение на Съвета от 23 септември 2013 г. за подписване от името на Европейския съюз на Конвенцията Минамата относно живака (док. 11995/13).

¹⁰ Решение № 1386/2013/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 20 ноември 2013 г. относно Обща програма на Европейския съюз за действие за околната среда до 2020 година „Да живеем добре в пределите на нашата планета“ (ОВ L 354, 28.12.2013 г., стр. 171).

- (5) Стратегията на Общността относно живака от 2005 г.¹¹, преразгледана през 2010 г.¹², има за цел намаляване на емисиите на живак, намаляване на предлагането и търсенето на живак, защита срещу експозицията на живак и насърчаване на международни действия по отношение на живака.
- (6) Съветът препотвърждава ангажимента си по отношение на общата цел за защита на човешкото здраве и опазване на околната среда от изпускания на живак и негови съединения чрез свеждане до минимум и, когато това е осъществимо, в крайна сметка преустановяване на глобалните антропогенни изпускания на живак във въздуха, водата и почвата¹³. Конвенцията допринася за постигането на тези цели.
- (7) Поради това Конвенцията следва да бъде одобрена от името на Съюза,
- ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Конвенцията Минамата относно живака („Конвенцията“) се одобрява от името на Съюза.

Текстът на Конвенцията е приложен към настоящото решение.

Член 2

Председателят на Съвета определя лицето (лицата), упълномощено(и) да депозира(ат) от името на Съюза инструмента за одобрение, предвиден в член 30, параграф 1 от Конвенцията, с което се изразява съгласието на Съюза да бъде обвързан с Конвенцията.

Член 3

Настоящото решение влиза в сила в деня на приемането му.

Съставено в Брюксел на година.

За Съвета
Председател

¹¹ Съобщение на Комисията до Съвета и до Европейския парламент от 28 януари 2005 г. „Стратегия на Общността относно живака“, (СОМ(2005) 20 окончателен).

¹² Съобщение на Комисията до Европейския парламент и до Съвета от 7 декември 2010 г. „Преглед на стратегията на Общността относно живака“, СОМ(2010) 723 окончателен.

¹³ Заключение на Съвета „Преглед на стратегията на Общността относно живака“, 3075-то заседание на Съвета по околна среда, 14.3.2011 г.